

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

1. ควบคุม pH ของน้ำในบ่อให้อยู่ในช่วง 7-8.5
เมื่อ pH ต่ำกว่า 6 ควรแก้ไข ดังนี้
 - ใช้ปูนขาวละลายน้ำสาตทั่วบ่อ
 - ถ่ายน้ำออกครึ่งหนึ่งแล้วเติมน้ำใหม่
2. เมื่อน้ำในบ่อมี pH สูงกว่า 10
 - ใช้สารส้มละลายน้ำสาตทั่วบ่อ (วิธีนี้ทำให้ระยะเวลาเก็บเกี่ยวสั้นลงและน้ำเขียวอาจตกตะกอนได้)
 - ใช้ปุ๋ยไนโตรเจนประเภทแอมโมเนีย เช่น แอมโมเนียซัลเฟต
 - ถ่ายน้ำออกครึ่งหนึ่งแล้วเติมน้ำใหม่
3. เมื่อปริมาณออกซิเจนต่ำ สังเกตจากไรแดงจะลอยตัวในตอนเช้า หรือน้ำขุ่นเข้ม
 - ใช้เครื่องปั๊มอากาศช่วยเพิ่มออกซิเจน
4. เมื่อมีศัตรูไรแดงในบ่อผลิต
 - แผลง ใช้สวิงตาห่างสีฟ้าซ้อนขึ้น
 - ลูกปลา ลูกอ๊อด ลูกเขียด ใช้กากชา ความเข้มข้น 30 ส่วนในล้านส่วน หรือ 30 กรัม ต่อปริมาณน้ำ 1 ลูกบาศก์เมตร
5. เมื่อน้ำในบ่อผลิตมีความเข้มข้นสูง สีเขียวเข้ม เนื่องจากมีอาหารมากเกินไป
 - ถ่ายน้ำกันบ่อออกครึ่งหนึ่งแล้วเติมน้ำสะอาดลงไป
6. เมื่อมีอาหารน้อย น้ำในบ่อผลิตใสจนเห็นกันบ่อ
 - เติมน้ำเขียวประมาณ 20-40 %
 - เติมน้ำเขียวประมาณ 5-10 เซนติเมตร

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

กลุ่มวิจัยสัตว์น้ำสวยงามและพรรณไม้
กึ่งวิจัยและพัฒนากาไรแดงเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

กรมประมง

ที่ตั้ง : 50 กรมประมง เกษตรกลาง บางเขน
ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร : 02-579-1862

Email : inland.aquaorna@gmail.com

website : www4.fisheries.go.th/aquaticplantandornamentalfish

การเพาะพันธุ์ ไรแดง

Moina macrocopa
Breeding in Thailand

credit photo : Live feed research center
Bettasauce.com

การเพาะเลี้ยงไรแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Moina macrocopa*

ชื่อสามัญ : Water flea

ไรแดง เป็นสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง พวกครัสเตเชียน เป็นแพลงก์ตอนสัตว์ชนิดหนึ่ง มีขนาด 0.4-1.8 มิลลิเมตร ไรแดงเพศเมียมีขนาดใหญ่กว่าเพศผู้ ลำตัวอ้วนเกือบกลม มีขนาดเฉลี่ย 1.3 มิลลิเมตร ส่วนเพศผู้ตัวเล็กและค่อนข้างยาวกว่า มีขนาดเฉลี่ย 0.5 มิลลิเมตร ในสภาวะสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ไรแดงจะมีประชากรเพศผู้ 5 เปอร์เซ็นต์ เพศเมีย 95 เปอร์เซ็นต์ ไรแดงเป็นอาหารธรรมชาติที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ดังนั้นการอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อนด้วยไรแดงจึงทำให้อัตรารอดและอัตราการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำวัยอ่อนสูงมาก

การสืบพันธุ์ของไรแดง

แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.แบบไม่อาศัยเพศ ไรแดงเพศเมียไข่แล้วฟักได้เป็นตัว โดยไม่ต้องผสมกับไรแดงเพศผู้

2.แบบอาศัยเพศ สภาวะที่เหมาะสมแก่การผสมพันธุ์ คือ สภาวะแวดล้อมที่ผิดปกติ อุณหภูมิสูงหรือต่ำเกินไป ความเป็นกรดเป็นด่างไม่เหมาะสม ไรแดงจะเพิ่มปริมาณตัวผู้เพิ่มมากขึ้น ไรแดงเพศเมียจะสร้างไข่ขึ้นอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งจะต้องได้รับการผสมพันธุ์จากเพศผู้

การเตรียมน้ำเขียว (คลอเรลล่า)

เพื่อเป็นอาหารของไรแดง

1. ใ้บ่อซีเมนต์ขนาด 50 ตารางเมตร (50 ตัน) ทำความสะอาดและตากบ่อทิ้งไว้ 1 วัน
2. เติมน้ำและกรองเข้าบ่อ (ควรผ่านผ้ากรองขนาด 69 ไมครอน หรือต่ำกว่า) ให้ได้ระดับความสูง 15 เซนติเมตร หรือปริมาณน้ำ 7.5 ตัน
3. การทำอาหารสำหรับทำน้ำเขียว โดยใช้ส่วนผสม ดังนี้
อามิ-อามิ 8-10 ลิตร ปุ๋ยนา (16-20-0) 2 กิโลกรัม
ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) 2 กิโลกรัม
ปุ๋ยซุเปอร์ฟอสเฟต (0-46-0) 130 กรัม
และปูนขาว 3 กิโลกรัม นำส่วนผสมทั้งหมดใส่รวมกัน เติมน้ำและคนให้ละลาย และสาตลงน้ำในบ่อที่เตรียมไว้
4. เติมน้ำเขียว 5 เซนติเมตร (2.5 ตัน) ลงในบ่อ จะได้ระดับน้ำ 20 เซนติเมตร จากนั้นคนให้ทั่ว ในระหว่างวันที่ 1-4 ควรจะคนบ่อย ๆ วันละ 2-3 ครั้ง เพื่อป้องกันการตกตะกอน

การเพาะเลี้ยงไรแดงในบ่อซีเมนต์

สามารถเพาะเลี้ยงได้ 2 วิธี คือ

1. การเพาะเลี้ยงแบบเก็บเกี่ยวไม่ต่อเนื่อง
การเพาะแบบการเก็บเกี่ยวเพียงครั้งเดียว จำเป็นต้องมีบ่ออย่างน้อย 5 บ่อ เพื่อใช้ในการหมุนเวียนให้ได้ผลผลิตทุกวัน วิธีนี้ทำให้ได้ปริมาณแน่นอนและจำนวนมาก หลังจากน้ำเขียวเจริญเติบโตเต็มที่แล้ว (วันที่ 5) ทำการแบ่งเขื่อน้ำเขียวลงบ่อใหม่ จำนวน 5 เซนติเมตร (ปริมาณน้ำ 1 ตัน) ไร่ทำหัวเชื้อบ่อใหม่ แล้วเติมน้ำใสในบ่อเก่าอีก 15 เซนติเมตร (7.5 ตัน) จะได้ น้ำเขียว 30 เซนติเมตร (15 ตัน) จากนั้นเติมหัวเชื้อไรแดง มีความสมบูรณ์จำนวน 2-3 กิโลกรัม และให้ออกซิเจน ทิ้งไว้ประมาณ 2 วัน ไรแดงจะขยายพันธุ์และสามารถเก็บเกี่ยวไรแดงได้ประมาณ 10-12 กิโลกรัม
2. การเพาะเลี้ยงแบบเก็บเกี่ยวต่อเนื่อง
ในการเก็บเกี่ยวไรแดงแบบต่อเนื่องให้ใช้ไรแดงเพียง 25% ของไรแดงที่เกิดขึ้นในบ่อหรือประมาณ 2.5 กิโลกรัม จากนั้นลดระดับน้ำลงให้เหลือประมาณ 10 เซนติเมตร แล้วทำการเติมน้ำสะอาดและน้ำเขียวผสมอาหารและปุ๋ยอย่างละ 5 เซนติเมตร ทำเช่นนี้ทุกวัน จนกว่าสภาวะแวดล้อมในบ่อไรแดงไม่เหมาะสมหรือผลผลิตต่อไรแดงลดลง จึงทำการล้างบ่อแล้วเริ่มทำการเพาะใหม่ ผลผลิตไรแดงแบบการเพาะต่อเนื่อง จะสามารถเก็บเกี่ยวไรแดงได้ประมาณ 25 กิโลกรัม ระยะเวลาในการเพาะจนถึงเก็บเกี่ยวครั้งสุดท้ายรวม 12 วัน หลังจากนั้นควรล้างบ่อ ทำความสะอาดและเริ่มเพาะเลี้ยงใหม่